

Izvještaj
o realizaciji aktivnosti na izradi
Plana komunikacije sa iseljeništvom

Novembar 2018. godine

Izvještaj

o realizaciji aktivnosti na izradi

Plana komunikacije sa iseljeništvom

1. UVOD

Materijal "Izvještaj o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom" predviđen je Programom rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, a pripremio ga je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u okviru svojih nadležnosti za iseljeništvom s ciljem informiranja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o realiziranoj aktivnosti.

Ova aktivnost predviđena je i u dokumentu "Politika o saradnji sa iseljeništvom" ("Službeni glasnik BiH", br. 38/17), mjera 2.5. *Unaprijediti informiranje, razmjenu informacija i međusobnu komunikaciju* u okviru koje je predviđena izrada Plana komunikacije sa iseljeništvom s ciljanim i jasno definiranim aktivnostima kako bi se osigurala efikasna i redovna komunikaciju sa iseljeništvom. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine nastoji doprijeti do što većeg broja iseljenika, a Plan komunikacije definirao je širok spektar ciljnih skupina, alata, načina i formi komunikacije sa iseljeništvom.

Materijal "Izvještaj o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom", nakon uvoda, sadrži procjenu stanja u oblasti komunikacije sa iseljeništvom, aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom, sažetak Plana komunikacije i prijedlog zaključaka.

2. STANJE U OBLASTI KOMUNIKACIJE SA ISELJENIŠTVOM

Iseljeništvom iz Bosne i Hercegovine broji oko dva miliona osoba koje žive u više od 50 zemalja svijeta. Ovako brojna, svuda u svijetu rasporostranjena ciljna skupina, heterogena je u smislu potreba i interesovanja, te nedovoljno organizirana što predstavlja dodatni izazov efikasnoj komunikaciji i informiranju.

Ministarsvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine svjesno je da je komunikacija sa iseljeništvom temelj za razvijanje svake vrste saradnje sa ovom brojnom i široko rasprostranjenom populacijom. Komunikacija mora biti dvosmjerna: iz Bosne i Hercegovine prema iseljeništvu i iz iseljeništa prema Bosni i Hercegovini. Istovremeno, važna je i međusobna komunikacija unutar iseljeništa, te komunikacija unutar Bosne i Hercegovine o pitanjima iseljeništa.

Unapređenje komunikacije ujedno je i jedan od stalnih zahtjeva iseljeničtva. U iseljeničtvu ističu da je bolje informiranje iseljeničtva o društveno-ekonomskom stanju u Bosni i Hercegovini, načinima ostvarivanja određenih prava, prilikama za investiranje i drugim mogućnostima saradnje potreba i interes iseljeničtva.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine nastoji iskoristiti različite kanale komunikacije sa iseljeničtvom: od svakodnevne e-mail komunikacije, putem web stranice Ministarstva, nastupa u medijima, posjeta predstavnika Ministarstva iseljeničtvu, posjeta iseljeničtva Ministarstvu, izrade publikacija, promotivnog materijala, do organiziranja različitih skupova.

Osim svakodnevne e-mail komunikacije sa iseljeničtvom, službena web stranica Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice je donedavno bila glavni kanal komunikacije sa iseljeničtvom. Web stranica, odnosno podstanica namijenjena iseljeničtvu, sadrži stotine aktuelnih vijesti i informacija od značaja za iseljeničtvo, materijale sa održanih skupova, zakonske i podzakonske akte od interesa za iseljeničtvo, različite publikacije, obavještenja, pozive i druge informacije. Na ovoj stranici ustanovljena je i rubriku "Pitate - mi odgovaramo" koja je namijenjena za konkretna pitanja iz iseljeničtva poput načina ostvarivanja prava u Bosni i Hercegovini za pripadnike iseljeničtva.

Jedan od značajnijih kanala komunikacije sa iseljeničtvom su i susreti sa pripadnicima iseljeničtva tokom njihovog boravka u Bosni i Hercegovini, susreti na različitim skupovima u Bosni i Hercegovini, te povremene posjete Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine organizacijama u iseljeničtvu. Tokom 2018. godine predstavnici Ministarstva realizirali su ukupno tridesetak susreta sa organizacijama i pojedincima iz iseljeničtva, što uključuje prisustvo predstavnika Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice različitim događajima u Bosni i Hercegovini koje su organizirale organizacije iz iseljeničtva, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ili drugi akteri, susrete sa stručnjacima koji učestvuju u prijenosu znanja iz iseljeničtva u Bosnu i Hercegovinu, te posjete predstavnika Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice organizacijama u iseljeničtvu. Ovaj vid komunikacije Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice će u velikoj mjeri koristiti i u budućnosti, jer je najbrži i najučinkovitiji način razmjene informacija i širenja mreže kontakata.

U želji da uspostavi efikasan kanal dvosmjerne komunikacije, kao i na prijedlog iseljeničtva, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine pokrenulo je aktivnosti na uspostavi interaktivnog web portala namijenjenog iseljeničtvu, te je 26. februara 2018. godine zvanično pušten u rad interaktivni web portal www.dijaspora.mhrr.gov.ba. Portal je kreiran u okviru projekta "Dijaspora za razvoj", što je projekat Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i Vlade Švicarske u partnerstvu sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) u Bosni i Hercegovini. Web portal uspostavljen je u cilju provedbe Politike o saradnji sa iseljeničtvom, odnosno unaprjeđenja komunikacije i razmjene informacija između iseljeničtva iz Bosne i Hercegovine i institucija, organizacija i pojedinaca u Bosni i Hercegovini. Putem ovog portala

iseljenici imaju mogućnost informirati se o aktivnostima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i drugih aktera u Bosni i Hercegovini prema iseljeništvu, informirati se o temama od značaja za iseljeništvu, informirati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine o svojim zahtjevima i potrebama, podijeliti iskustva stečena u inostranstvu, ideje, aktivnosti i znanje u svojim područjima ekspertize, promovirati inicijative koje doprinose razvoju Bosne i Hercegovine, te se uvezivati sa drugim akterima u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu. Na portalu je, između ostalog, dostupan i objedinjen adresar institucija u Bosni i Hercegovini kao i diplomatsko-konzularnih predstavništava u svijetu, te registar organizacija u iseljeništvu. Posredstvom portala osigurano je učešće iseljenika u kreiranju javnih politika u nadležnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, te osigurane informacije o poslovnim prilikama, projektima jedinica lokalne samouprave koji bi mogli biti zanimljivi iseljeništvu, kao i javni pozivi sa informacijama o mogućnosti finansiranja projekata ili apliciranja na grant sredstva. Interaktivni web portal povezan je sa društvenim mrežama Facebook, Twitter i LinkedIn. Sve informacije na portalu dostupne su na sva tri jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Na portalu je u prvih šest mjeseci od njegovog pokretanja registrirano 968 korisnika pojedinaca, te 40 udruženja, dok je u toku registracija još 25 udruženja. U istom periodu na portalu je objavljeno 204 članaka, 43 stranice, 13 foruma i osam tema za diskusiju.

Prema statistici Google analytics, od 26.2.2018. godine do 10.7.2018. godine, portal je posjetilo 8.357 korisnika, te je zabilježeno 29.582 pregleda. U poređenju prva dva mjeseca od pokretanja portala (26. 2 - 26. 4) sa druga dva mjeseca (27. 4 - 27. 6) broj posjeta stranici povećan je za 119% (7.860:17.231), a broj korisnika je povećan za 276% (5.680: 1.507). Facebook stranicu portala prati 196 osoba.

Kako bi promovirao portal, Sektor za iseljeništvu štampao je promotivni letak o osnovnim informacijama o portalu. Ne zanemarujući i ostale kanale komunikacije, Sektor za iseljeništvu i ubuduće će raditi na promociji portala, kao jedinstvenog i svima dostupnog dvosmjernog kanala komunikacije sa iseljeništvom, što je predviđeno i ovim Planom komunikacije sa iseljeništvom.

Također, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u razmjeni informacija saraduje i sa web portalima udruženja u iseljeništvu kao i portalima u Bosni i Hercegovini koji su najvećim dijelom zamijenili, u ranijim godinama, dominantne printane medije i specijalizirane emisije na televizijskim stanicama.

Izvor informacija u vezi sa investiranjem iseljeništvu predstavlja i web portal <http://diasporainvest.ba> koji je uspostavila Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), te web stranica UNDP i Švicarske ambasade u Bosni i Hercegovini u dijelu koji se odnosi na spomenuti projekat "Dijaspora za razvoj".

Kada je riječ o informiranju iseljeništvu o radu institucija u Bosni i Hercegovini, o pristupu pravima i konkretnim pitanjima koja interesiraju iseljeništvu, može se reći da informiranje

nije na zadovoljavajućem nivou. Upravo je poboljšanje pristupa ovim informacijama važan korak ka efikasnijem radu sa iseljeništvom, jer mnogi pripadnici iseljništva nemaju informacije kome da se obrate u Bosni i Hercegovini za odgovore na svoja pitanja, niti u dovoljnoj mjeri znaju za postojanje Sektora za iseljništvo unutar Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

S druge strane, institucije u Bosni i Hercegovini nisu dovoljno informirane o stanju u iseljeništvu, o mogućnostima njihovog doprinosa razvoju Bosne i Hercegovine, ne postoji dovoljno razvijena svijest o vezi između migracija i razvoja, niti imaju kontakte sa iseljeništvom.

Uz spomenute aktivnosti na informiranju iseljništva koje provodi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, informiranje iseljništva iz Bosne i Hercegovine o događajima u domovini, ali i u obrnutom smjeru, odnosno informiranje stanovnika u Bosni i Hercegovini o tome šta se događa u udruženjima koja okupljaju iseljništvo iz Bosne i Hercegovine uglavnom je odvija putem web portala organizacija u iseljeništvu, web portala u Bosni i Hercegovini, satelitskih televizijskih programa iz Bosne i Hercegovine, radio emisija na maternjem jeziku u nekim od zemalja prijema, te rijetkih štampanih glasila organizacija u iseljeništvu.

S obzirom na značaj i raznolikost tema u vezi sa iseljeništvom sigurno je da postoje velike mogućnosti za kvalitetnu pripremu i emitiranje emisija namijenjenih ovoj populaciji, odnosno štampanje posebnih dodatka u okviru dnevnih i sedmičnih listova. Za sada nijedno izdanje novina (dnevno ili sedmično) koje izlazi u Bosni i Hercegovini nema dodatak (stalni ili periodični) koji se odnosi na iseljništvo, odnosno pitanja od značaja za iseljništvo, uspješnim ljudima u iseljeništvu itd. Prije nekoliko godina ugašen je satelitski signal Radio-televizije Bosne i Hercegovine namijenjen iseljeništvu. Potom su obustavljena printana izdanja dnevnih novina „Oslobođenje“ i „Dnevni avaz“ namijenjena tržištu u inostranstvu.

Kada je riječ o komunikaciji koju inicira iseljništvo, referentna tačka komunikacije su mediji i web stranice koje su osnovale organizacije i pojedinci u iseljeništvu. Portal www.bhdijaspora.net na čijoj stranici se navodi kako je nastao 2017. godine, s ciljem da na jednoj platformi budu ponuđene informacije u vezi sa iseljeništvom iz Bosne i Hercegovine širom svijeta. Također, navodi se da ovaj portal ima više od 35.000 posjeta dnevno, ali je uočljivo da, poput brojnih web portala, nema impresum, odnosno nisu navedena imena osoba koje uređuju portal i koje su odgovorne za njegov sadržaj. Postoje i web stranice nekih od organizacija u iseljeništvu koje su aktivne i daju dosta informacija poput i-platforme u Švicarskoj, BH Iseljništvo Salzburg, Svjetski savez dijaspore Bosne i Hercegovine, Bosnians in Australia itd.

Međutim, zadnjih godina su ugašeni brojni mediji koje su pokretali građani Bosne i Hercegovine u pojedinim evropskim državama ili udruženja iseljništva. Primjer za to je „Bosanska pošta“, novina koja je dugo izlazila u Norveškoj i bila namijenjena iseljeništvu iz Bosne i Hercegovine u Skandinaviji.

Entuzijazam pojedinaca iz iseljništva da pokreću i održavaju internet portale putem kojih bi očuvali vezu sa Bosnom i Hercegovinom, također je teško održati. Primjer za to su portali www.magazinebosna.com i www.zena21.com iz Australije koji više ne postoje. Neki od portala koji su još u funkciji uglavnom imaju stare, neažurirane informacije i funkcionirali su, po svemu sudeći, onoliko koliki je bio vijek projekta iz kojeg su finansirani.

U zadnje vrijeme društvene mreže Facebook, Instagram, You Tube i Twitter postaju značajniji kanal za informiranje građana Bosne i Hercegovine u inostranstvu.

Za potrebe izrade Plana komunikacije sa iseljništvom urađena je anonimna anketa elektronskim putem sa pojedincima u iseljništvu iz Bosne i Hercegovine u Australiji, Sjedinjenim Američkim Državama, Austriji i Hrvatskoj. Prema rezultatima ankete, velika većina ispitanih nikada nije posjetila web stranice Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstva vanjskih poslova, niti bilo koje druge institucije u Bosni i Hercegovini, kao ni portal www.dijaspora.mhhr.gov.ba. Uprkos tome, gotovo dvije trećine ispitanih zainteresirano je za informacije iz Bosne i Hercegovine. Žele se informirati prvenstveno putem društvenih mreža Facebook i Instagram, a od informacija iz Bosne i Hercegovine koje ih najviše interesiraju su sport i aktuelnosti. Svi ispitanici su u redovnim kontaktima sa rodbinom i prijateljima uglavnom putem Skype-a, Vibera ili Facebooka. Rodbina i prijatelji u Bosni i Hercegovini predstavljaju važan izvor informacija za veliku većinu ispitanih.

Uzimajući u obzir gore prezentirano, stanje komunikacije sa iseljništvom i rezultate spomenutog istraživanja, može se konstatirati da je nezadovoljavajuća komunikacija jedan od problema u radu sa iseljništvom. Unatoč postojanju spomenutih kanala komunikacije, i dalje se osjeća nedostatak informiranosti, nedostatak međusobne komunikacije, kao i komunikacije između iseljništva i drugih aktera u Bosni i Hercegovini. Zbog toga je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u Politici o saradnji sa iseljništvom predvidjelo izradu Plana komunikacije sa iseljništvom, kako bi otklonilo uočene nedostatke u komunikaciji. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine jeste i treba biti karika koja će vezivati iseljništvo s jedne strane i institucije u Bosni i Hercegovini s druge. Međutim, za efikasniji rad potrebno je jačati komunikacijske kapacitete na ovoj relaciji što zahtijeva određene promotivne kampanje i njihovo finansiranje. Posebno je važno da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine prezentira svoje aktivnosti putem medija koji se prate u iseljništvu, te u medijima u Bosni i Hercegovini kako bi se širile informacije o iseljništvu i njihovim potencijalima da doprinesu razvoju Bosne i Hercegovine.

3. AKTIVNOSTI NA IZRADI PLANA KOMUNIKACIJE SA ISELJENIŠTVOM

Politika o saradnji sa iseljništvom ("Službeni glasnik BiH", br. 38/17) u tački 2.5. *Unaprijediti informiranje, razmjenu informacija i međusobnu komunikaciju* utvrđuje obavezu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da izradi Plan komunikacije sa iseljništvom. U cilju realizacije ove aktivnosti, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je

angažiralo stručnog konsultanta koji je u bliskoj saradnji sa ovim ministarstvom izradio nacrt Plana komunikacije sa iseljeništvom.

Plan komunikacije je prezentiran predstavnicima iseljeništvu tokom konferencije „Značaj dijaspore za Bosnu i Hercegovinu“ održane 13. i 14. juna 2018. godine kojoj je prisustvovalo više od 30 predstavnika iseljeništvu iz 15 zemalja. Učesnici konferencije nisu imali komentare na predloženi tekst dokumenta i podržali su ga.

U skladu sa Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“ broj: 5/17), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine također je provelo javne konsultacije. Prijedlog Plana komunikacije sa iseljeništvom je u procesu javnih konsultacija bio postavljen na web platformu eKonsultacije u periodu od 13. 07. 2018. godine do 28. 07. 2018. godine. U navedenom periodu na prijedlog Plana komunikacije sa iseljeništvom pristigao je jedan prijedlog. Predloženo je da se u dokument unese novi dio sadržaja u kome bi se Vijeće bošnjačke nacionalne manjine i bošnjačke udruge u Hrvatskoj definirale kao posebna ciljna skupina Plana komunikacije. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je, nakon razmatranja dostavljenog prijedloga, zauzelo stav da se odbacuje zaprimljeni prijedlog iz razloga što su sve vrste organizacija civilnog društva u iseljeništvu u svim zemljama, uključujući i Hrvatsku, već uključene u postojeću ciljnu skupinu 6 u tekstu Plana komunikacije sa iseljeništvom, tako da nema potrebe dodavati još jednu ciljnu skupinu koja bi se isključivo odnosila na bošnjačke udruge u Hrvatskoj.

Na prijedlog Plana komunikacije sa iseljeništvom Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice pribavilo je mišljenje Ureda za zakonodavstvo i Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine. Ured za zakonodavstvo je u svom aktu broj: 03-02-2-783/18 od 13. 08. 2018. godine naveo da nema primjedbi na prijedlog Plana komunikacije sa iseljeništvom. Ministarstvo vanjskih poslova je svojim aktom broj: 08-1-05-4-30498/18 od 03.10.2018.godine, također, obavijestilo da nema primjedbi na dostavljeni prijedlog Plana komunikacije sa iseljeništvom.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07,35/09, 59/09, 103/09) i člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), a u skladu sa tačkom 2.5 Politike o saradnji sa iseljeništvom koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na 99. sjednici održanoj 18. 04. 2017. godine ("Službeni glasnik BiH", br. 38/17), a koja utvrđuje izradu Plana komunikacije sa iseljeništvom, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine donijela je Odluku o usvajanju Plana komunikacije 11. 10. 2018. godine br: 01-34-2-918-9/18.

Nakon donošenja Odluke, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine Izvještaj o usvajanju Plana komunikacije sa iseljeništvom, kako je predviđeno Programom rada Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice za 2018.godinu.

Dio finansijskih sredstava za provedbu Plana komunikacije sa iseljeništvom bit će osiguran iz sredstava projekta “Dijaspora za razvoj”, koji se implementira u periodu od 2016. do 2020. godine. Dio potrebnih finansijskih sredstava bit će osiguran kroz redovan budžet Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

4. SAŽETAK PLANA KOMUNIKACIJE SA ISELJENIŠTVOM

Plan komunikacije sa iseljeništvom sadrži sljedeća poglavlja: Vizija; Cilj, svrha i očekivani rezultati; Situacijska analiza; Ključne preporuke; Metodologija komunikacije i Način prikupljanja povratnih informacija i prijedlog evidencije rezultata.

Vizija Plana komunikacije je da osigura pravovremene i dosljedne informacije iseljeništvu, omogući povezivanje pojedinaca i organizacija u iseljeništvu sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i drugim institucijama u Bosni i Hercegovini, unaprijedi povjerenje iseljeništva u institucije u Bosni i Hercegovini, pomogne iseljeništvu da se međusobno poveže, te da se osigura veća vidljivost Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, bolje razumijevanje njegove uloge i aktivnosti koje provodi. Vizija promjene u komunikaciji podrazumijeva uključivanje u komunikaciju i organizacija civilnog društva, medija, poslovne zajednice, te promociju portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba kao referentnog izvora informacija i lako dostupnog kanala za dvosmjernu komunikaciju.

Generalni ciljevi Plana komunikacije sa iseljeništvom su uspostavljanje efikasne i redovne komunikacije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice sa iseljeništvom, unaprijeđeno informiranje iseljeništva i međusobna razmjena informacija.

Očekivani rezultati Plana komunikacije sa iseljeništvom su definiranje postojećeg stanja u oblasti komunikacije sa iseljeništvom, definiranje ciljnih skupina u iseljeništvu, izrada specifičnih, mjerljivih, ostvarivih, relevantnih i vremenskih ciljeva komunikacije, definiranje ključnih poruka koje treba prenijeti iseljeništvu, definiranje alata komunikacije putem kojih će te poruke biti prenesene i definiranje načina prikupljanja povratnih informacija i prijedlog evaluacije rezultata.

Planom komunikacije sa iseljeništvom definirana su četiri specifična cilja koja bi trebala biti realizirana u periodu od 18 mjeseci:

- Specifični cilj 1: Pod tagline-om “*Koračajmo zajedno*” i sloganom “*Zajedno jači/ Zajedno bolji*” kroz kampanju putem online i tradicionalnih medija, trebala bi biti promovirana proaktivnija uloga institucija u Bosni i Hercegovini posebno Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u komunikaciji sa iseljeništvom.
- Specifični cilj 2: Promovirani ciljevi Politike o saradnji sa iseljeništvom i ojačani interni i eksterni kapaciteti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u komunikaciji sa iseljeništvom.
- Specifični cilj 3: Putem događaja, medija i društvenih mreža iseljeništvo bi u što većoj mjeri trebalo biti obaviješteno o raspoloživim komunikacijskim kanalima, formama,

medijima, alatima koje je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice stavilo na raspolaganje da unaprijedi komunikaciju sa iseljeništvom.

- Specifični cilj 4: U ovom cilju predviđeno je da budu kreirane poruke koje su relevantne za iseljeništvom i koje će ih animirati da se više uključe u komunikaciju.

Situacijska analiza sadrži pregled postojećeg stanja koje je prezentirano u okviru poglavlja 2. Stanje u oblasti komunikacije sa iseljeništvom.

Planom komunikacije definirane su ciljne skupine, kako bi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice na brži način i na temelju specifičnih alata i formi komunikacije doprlo do iseljeništa, ali i institucija i organizacija u Bosni i Hercegovini.

Planom komunikacije definirane su sljedeće ciljne skupine:

1. Ciljna skupina 1: Mladi u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini,
2. Ciljna skupina 2: Akademska/stručna zajednica u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini,
3. Ciljna skupina 3: Porodica i prijatelji u Bosni i Hercegovini,
4. Ciljna skupina 4: Poslovna zajednica i korisnici projekata u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu,
5. Ciljna skupina 5: SVI u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu,
6. Ciljna skupina 6: Institucije i međunarodne organizacije u Bosni i Hercegovini i predstavnici civilnog društva u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini.

Za svaku od ovih ciljnih skupina definirana su interesovanja pripadnika ovih skupina, kanali i forme komunikacije.

Ciljna skupina 1. Mladi u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini

Mladi čine najdinamičniji segment iseljeništa iz Bosne i Hercegovine, dobro su integrirani u zemljama prijema, uglavnom su visokoobrazovani i predstavljaju veliki potencijal za razvoj zemlje porijekla - Bosne i Hercegovine. Zbog ovih karakteristika mladi su prioritarna ciljna skupina od kojih se u budućnosti mogu očekivati i najveći doprinosi razvoju Bosne i Hercegovine. Zbog sličnih interesovanja, koja se odnose na obrazovanje, zapošljavanje, sport i zabavu, mladi su relativno jedinstvena skupina koja, ako se dobro iskomunicira prema njima, može predstavljati i dobru vezu sa članovima porodice ili prijateljima koji nisu naklonjeni komunikaciji.

Uzimajući u obzir karakteristike ove ciljne skupine, definirani kanali komunikacije bi bili: društveni mediji prvenstveno Facebook i Instagram, popularne ličnosti, You Tubers (Balkanska You Tube scena u kojoj je Bosna i Hercegovina treća najjača You tube scena), televizija, print i online mediji orjentirani na životne stilove, teenage zvijezde itd. Online mediji univerziteta, škola, sportski online mediji, Viber, te prilagođeni sadržaj portala Ministarstva: www.dijaspora.mhhr.gov.ba, kao i povezanost ove stranice sa svim relevantnim izvorima informacija za mlade u iseljeništvu, sportski događaji, Hackaton i sl.

Ovoj populaciji trebaju biti prilagođene i forme komunikacije: infografika, video clip, smart phone aplikacija, Viber aplikacija, Skype, WhatsApp, organizacija događaja za mlade iz iseljeništa uz koncerte i festivale u Bosni i Hercegovini npr. Demo fest u Banja Luci, Sarajevo Film Festival itd, Exit –izdanje na Jahorini itd.

Ciljna skupina 2: Akademdska/stručna zajednica u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini

Ovu ciljnu skupinu čine akademska zajednica i predstavnici iseljeništa koji su već uključeni ili mogu biti uključeni u prijenos znanja u institucije/javne ustanove/akademska zajednicu u Bosni i Hercegovini. Ove kategorije povezuju interesovanje za obrazovanje, usavršavanje, saradnja sa institucijama i obrazovnim ustanovama u Bosni i Hercegovini. Važan segment za jačanje komunikacije kroz programe obrazovanja predstavljaju aktivnosti stručne zajednice u iseljeništvu i u Bosni i Hercegovini, razmjena studenata i edukativni programi. U posebnom fokusu su predstavnici iseljeništa koji su uključeni ili mogu biti uključeni u prijenos znanja u institucije u Bosni i Hercegovini i doprinijeti provedbi Politike o saradnji sa iseljeništvom.

Stoga, najefikasniji kanali komunikacije s ovom ciljnom skupinom su: web stranice institucija, univerziteta, organizacija u iseljeništvu, međunarodnih organizacija, web stranice Erasmus, RYCO, magazina poput Pangea, društveni mediji Facebook, LinkedIn, Twitter, televizijske stanice, radio i print kampanje na mainstram medijima, kao i mailing liste.

Planom komunikacije sa iseljeništvom definirane su sljedeće forme komunikacije za ovu ciljnu skupinu: organiziranje tematskih događaja, predavanja, izrada brošura, specijalno dizajnirani izvještaji, tekstovi u online i print medijima, televizijske reportaže, pozitivne priče, brifinzi sa novinarima, povezivanje portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba sa drugim portalima i razmjena sadržaja, uvođenje side bar button-a, te povezivanje na društvenim mrežama.

Ciljna skupina 3: Porodica i prijatelji u Bosni i Hercegovini

Ciljna skupina 5: SVI u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu

Zbog zajedničkih interesovanja koja je odnose na svakodnevni život, sport i zabavu, priče običnog čovjeka, kulturne manifestacije, putovanja, festivali, forumi i konferencije o temi iseljeništa, za ove dvije ciljne skupine izuzetno je važno da dobiju pravovremene i tačne informacije.

Kroz komunikaciju s rodbinom i prijateljima u Bosni i Hercegovini, iseljeništvu dobija najviše informacija o događanjima u Bosni i Hercegovini. Ne samo da su ove dvije skupine važne za informiranost iseljeništa, već su veze sa rodbinom i prijateljima razlog što u nekim sredinama sa jakom zajednicom u iseljeništvu većinske investicije dolaze upravo od iseljeništa.

Predloženi kanali komunikacije za ove skupine su: društveni mediji prvenstveno Facebook i Instagram, Fudbalski/Nogometni savez, Košarkaški i Rukometni savez Bosne i Hercegovine, sportske web stranice, turistički web portali u Bosni i Hercegovini, popularni programi

televizijskih stanica, You Tubers, televizijske stanice, printani i online mediji, kanali orjentirani na životne stilove, putovanja, običaje, kulturu i tradiciju, zatim neformalni sadržaji na društvenim medijima/web portalu Ministarstva www.dijaspورا.mhhr.gov.ba o zabavi, hrani, kulturi, običajima i prirodnim ljepotama. Kao jedan od kanala komunikacije definiran je i zajednički blog za iseljeništvo i Bosnu i Hercegovinu pod nazivom „Zajednička tema“ gdje se o jednoj temi javljaju blogeri iz iseljenišva i Bosne i Hercegovine i tako na najbolji način približavaju stavovi.

Definirane su sljedeće forme komunikacije za ove dvije ciljne skupine: blog, infografika, video clip, smart phone aplikacija na Viberu, WhatsAppu, organizacija događaja, zajednička nagradna putovanja mladih iz iseljenišva i Bosne i Hercegovine, angažman poznatih sportista, medijski i bootcampovi za mlade, video poruke poznatih ličnosti, te medijska kampanja.

Ciljna skupina 4: Poslovna zajednica i korisnici projekata u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu

Ciljnoj skupini poslovna zajednica i korisnici projekata u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu, koja se bavi investicijama, zapošljavanjem i otvaranjem radnih mjesta u BiH i iseljeništvu, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice će, u saradnji sa domaćim i međunarodnim institucijama i organizacijama, posebno jedinicama lokalne samouprave, u narednom periodu posvetiti posebnu pažnju, s obzirom na veliki potencijal u iseljeništvu za poboljšanje ekonomske situacije u Bosni i Hercegovini. Putem ove ciljne skupine najlakše se prezentiraju pozitivni učinci na svakodnevni život ljudi u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu, a posebno učinci koji se odnose na zapošljavanje, investicije, usklađivanje tržišta rada i obrazovanja.

Prema ovoj skupini najviše je organizirana komunikacija iz Bosne i Hercegovine i obrnuto - institucionalno najviše putem web stranice i portala Ministarstva www.dijaspورا.mhhr.gov.ba, zatim putem web stranica međunarodnih organizacija poput USAID <http://diasporainvest.ba/>, projekta “Dijaspора za razvoj” itd. Nadalje, web izdanja niz start up inkubatora u Bosni i Hercegovini poput: BIZOO Business Start-up akcelerator and Angel Network, HUB387, Tehnološki park INTERA, NETWORKS start up akcelerator, Inkubator društvenih inovacija „Munja“, Poslovni park SPARK, Poslovni inkubator ICBL, u velikoj mjeri komuniciraju sa iseljeništvom i uključuju se u inicijative UNDP, Njemačko društvo za međunarodnu saradnju (GIZ), u vezi sa obukama i programima zapošljavanja unutar Skills-for-Jobs, Projekat zapošljavanja mladih (YEP), „MarketMakers“ itd. U ovu ciljnu skupinu spada i stanovništvo i lokalne vlasti 15 partnerskih jedinica lokalne samouprave u projektu “Dijaspора za razvoj”, te predstavnici privrednih razvojnih institucija Vanskotrgovinske komore, Agencije za unapređenje stranih investicija Bosne i Hercegovine, lokalnih razvojnih agencija Sarajevske regionalne razvojne agencije, Regionalne razvojne agencije za ekonomski razvoj, Republičke agencije za razvoj itd.

Definirane su sljedeće forme komunikacije sa ovom ciljnom skupinom: organizacija poslovnih foruma, brifinzi za eksperte, predavanja, brošure, specijalno dizajnirani izvještaji,

tekstovi u online i printanim medijima, televizijske reportaže, televizijski programi i debate, sajmovi i brifinzi sa novinarima, mobilna aplikacija, te povezivanje portala Ministarstva www.dijaspora.mhhr.gov.ba sa navedenim portalima, njihovim stranicama na društvenim mrežama, razmjena sadržaja, te uvođenje side bar button-a.

Ciljna skupina 6: Institucije i međunarodne organizacije u Bosni i Hercegovini i predstavnici civilnog društva u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini

U ovu ciljnu skupinu ubrajaju se institucije u Bosni i Hercegovini, nadležna ministarstva na državnom nivou, entitetska i kantonalna ministarstva, međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva u Bosni i Hercegovini i iseljeništvu. Zajedničke teme interesovanja ove ciljne skupine su teme koje se odnose na statusna pitanja iseljeništva, pitanja učešća iseljeništva na izborima u Bosni i Hercegovini, dopunske škole u iseljeništvu, nostrifikacija diploma stečenih u inostranstvu, pitanja dvojnog državljanstva i slično.

Kanali komunikacije za ovu ciljnu skupinu su: media mix, televizijske stanice, radio, printani i digitalni mediji, donosioci odluka, influenseri, web stranice institucija i organizacija u Bosni i Hercegovini, web stranice u iseljeništvu, saradnja sa istaknutim ličnostima, uključivanje aktera ove ciljne skupine u komunikacijski proces što je prikladnije i aktivnije moguće kroz njihovo uključivanje u događaje, promocije publikacija i što će im omogućiti medijsku promociju i prezentaciju učešća u aktivnostima u vezi sa iseljeništvom, e-komunikacija, tim stručnih govornika koji su kvalificirani i voljni držati prezentacije iz svojih područja stručnosti sa drugim ciljnim skupinama, prezentacije i direktni sastanci itd. Povezivanje portala Ministarstva www.dijaspora.mhhr.gov.ba sa portalima navedenih organizacija, promocija tokom velikih događaja i konferencija, razmjena sadržaja, organizacija live streama i video konferencija na portalu www.dijaspora.mhhr.gov.ba.

Ključne poruke Plana komunikacije

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine je usvajanjem Politike o saradnji sa iseljeništvom otvorilo novo poglavlje u komunikaciji sa iseljeništvom koje je predstavljeno u generalnom sloganu Plana komunikacije: *Zajedno jači/zajedno bolji*.

Uspostavljanje interaktivnog portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba otvorilo je vrata dvosmjernoj komunikaciji. Njegova promocija bit će u srcu poruka i komunikacije prema navedenim ciljnim skupinama.

Portal bi mogao predstavljati jedinstvenu tačku komunikacije i povezati druge komunikacijske inicijative i medije kako u iseljeništvu tako i u Bosni i Hercegovini. Da bi ostvario tu ulogu potrebno je uvesti dodatne alate u komunikaciji putem društvenih mreža i alate kojima se automatski prikupljaju povratne informacije.

Formiranjem (dvosmjernih) poruka prema pojedinim ciljnim skupinama trebalo bi razbiti stereotipe komunikacije iseljeništva prema Bosni i Hercegovini, institucijama, civilnom

društvu ili medijima. Plan komunikacije sa iseljeništvom treba uključiti frekventniju i fokusiraniju distribuciju poruka iz Bosne i Hercegovine prema iseljeništvu sa specifičnim segmentima koji se odnose na pojedine ciljne skupine. Iako je Plan komunikacije sa iseljeništvom autorski vlasništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, trebat će iznaći rješenja u internom sistemu komunikacije kako kroz društvene medije i druge aplikacije i izaći iz formalne komunikacije u vidu saopćenja i vijesti i približiti se mladima i ljudima u iseljeništvu koji do sada nikada nisu kontaktirali nijedan kanal komunikacije koje je ovo ministarstvo stavilo na raspolaganje.

Kroz aktivnosti na realizaciju Plana komunikacije će se slati formalne poruke definiranim ciljnim skupinama. Poruke prema prema udruženjima iseljeništva fokusirat će se na:

- Kontakti iseljeništva sa Bosnom i Hercegovinom nisu jednosmjerna ulica. U Bosni i Hercegovini se intenzivno radi kako bi se iseljeništvo još više i angažiranije uključilo u društveno ekonomski život Bosne i Hercegovine, u donošenje politika, planova i aktivnosti relevantnih za razvoj Bosne i Hercegovine,
- Investiranje iseljeništva u Bosni i Hercegovini pomaže da se ova zemlja ojača u socio ekonomskom smislu i stvore mnogo bolji uslovi života, ali i iskorijene pojave poput korupcije i administrativnih prepreka investicijama,
- Ekonomsko uvezivanje i ulaganje nije jedini link koji Bosnu i Hercegovinu želi održati sa iseljeništvom. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u saradnji sa institucijama i organizacijama, želi ojačati i profilirati kulturne, naučne vidove saradnje, pomoći iseljeništvu u uvođenju nastave na maternjem jeziku, podržati aktivnosti organizacija u iseljeništvu, raditi na otvaranju kulturnih centara Bosne i Hercegovine u zemljama prijema,
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo je Politiku o saradnji sa iseljeništvom kako bi se, između ostalog, poboljšala saradnja sa iseljeništvom u koju se trebaju uključiti i druge institucije, naročito diplomatsko-konzularna predstavništava Bosne i Hercegovine.

Poruke za lokalne vlasti fokusirat će se na:

- Lokalne vlasti trebaju pružiti kvalitetne usluge iseljeništvu i upoznati svoje sugrađane koji žive u iseljeništvu,
- Lokalne vlasti trebaju raditi na uspostavljanju dugotrajnih veza sa iseljeništvom i omogućiti im da investiraju svoje znanje, vještine i novac na najbolji mogući način, bez administrativnih prepreka i dugotrajnih procedura,
- Iseljeništvo iz Bosne i Hercegovine nije samo relevantno zbog količine novca koje šalje u Bosnu i Hercegovinu, u opštinu/općinu nego i zbog dragocjenog znanja, iskustva i profesionalnih vještina koje donosi,
- Lokalne zajednice trebaju motivirati iseljeništvo da posjećuje i ulaže u svoj grad ili opštinu/općinu.

Formalne poruke prema ostalim ciljnim skupinama – institucijama, akademskoj i poslovnoj zajednici, mladima i široj javnosti – također će reflektirati njihova interesovanja.

Metodologija, alati i kanali komunikacije

Važan segment komunikacije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice sa iseljeništvom je definiranje protokola, alata i kanala komunikacije i promocije. Da bi Plan komunikacije sa iseljeništvom bio implementiran na adekvatan način, bit će potrebno izraditi protokole za internu i eksternu komunikaciju. U Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice dijelom je uspostavljen protokol o internoj i eksternoj komunikaciji koji može olakšati vođenje komunikacijskih aktivnosti, ali protokol ne definira rastuće komunikacijske potrebe koje su nastale nakon promocije portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba i kampanje kojom će ovo ministarstvo biti prisutnije u javnom prostoru. Protokolima o internoj i eksternoj komunikaciji se jača koordinacija i omogućava efikasniji i brži odgovor dnevnim zadacima. Također se omogućava organizirani i koordinirani odgovor pri vođenju kampanja ili većih komunikacijskih aktivnosti.

Brendiranje sadržaja je, također, važna aktivnost u provedbi Plana komunikacije. Osobe u iseljeništvu koje nisu nikada kontaktirale web stranicu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i drugih institucija u Bosni i Hercegovini ili portal Ministarstva www.dijaspora.mhhr.gov.ba i facebook stranicu, zbog kompleksnih terminoloških i jezičkih postavki, neće moći lako pronaći portal. Stoga će se komunikacija olakšati sloganom „Zajedno jači/Zajedno bolji“, odnosno, ovo će biti tag po kojem će se na društvenim mrežama portala lakše dijeliti sadržaj #ZajednoJači#ZajednoBolji. Slogan će biti inkorporiran u sadržaj portala kao referenca.

Na tradicionalnim medijima i u produkcijskim sadržajima (televizijski i radio spotovi, dokumentarni filmovi, web tekstovi i editorijali) bit će korišten i tagline: Koračajmo zajedno. Branding paket će sadržavati i roll up vizual web baner i, prema potrebi, određeni broj postera, blokova i olovaka.

Plan komunikacije sa iseljeništvom predviđa i proizvodnju video i web priča ‘s ljudskim licem’. Uzimajući u obzir da se radi o jednoj jako „razuđenoj“ publici, u smislu interesovanja, vokacije, mjesta stanovanja, prilikom definicije sadržaja komunikacije prema iseljeništvu treba se fokusirati na tematske cjeline od interesa za iseljeništvo poput ostvarivanja prava, obrazovanja, investiranja, prijenosa znanja, sporta isl. Iz ovih oblasti pronaći i promovirati tzv. priče sa „ljudskim licem“ koje će animirati i zainteresirati ljude, pokazati kako je neka aktivnost Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice pozitivno uticala na živote ljudi.

Planom komunikacije predviđeno je da portal www.dijaspora.mhhr.gov.ba postane glavni komunikacijski kanal između iseljeništva i institucija u Bosni i Hercegovini u implementaciji Politike o saradnji sa iseljeništvom, ali i mjesto razmjene sadržaja koji nisu formalne prirode, poput uspješnih priča. Portal je dvosmjerni kanal komunikacije koji bi trebao na aktivan, dinamičan i vjerodostojan način davati informacije iseljeništvu i građanima u Bosni i Hercegovini i tako postati kredibilan izvor informacija u vezi sa iseljeništvom. Stoga je jedan od specifičnih ciljeva Plana komunikacije sa iseljeništvom promovirati portal i učiniti ga

glavnim izvorom informacija Ministarstva za iseljeništvo. Kako bi to bilo postiguto potrebno je napraviti sljedeće:

- Napraviti aplikaciju portala za pametne telefone kako bi se što veći broj mladih uključio u komunikaciju ili dobio obavijest o aktuelnostima;
- Unaprijediti sadržaj društvenih medija postovima koji nisu formalne prirode;
- Krerati Widget koji će označeni sadržaj Portala podijeliti sa drugim online medijima u Bosni i Hercegovini i izvan države;
- Napraviti interaktivni dio Portala koji će, u obliku kviza ili ankete, komunicirati sa posjetiocima i na taj način prikupljati povratne informacije. Teme mogu biti u vezi sa prioritetima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice ili određene događaje npr. susreti iseljeništva, konferencije itd;
- Napraviti baner portala koji se može dijeliti na drugim portalima;
- Omogućiti interaktivnu razmjenu sadržaja sa online medijima i društvenim mrežama, napraviti konekcije i linkove na druge portale iseljeništva i u Bosni i Hercegovini i od njih tražiti isto;
- Organizirati live stream sa konferencija, određenih izjava, sa događaja na Portalu.

Uz plasiranje informacija i poruka koje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice želi poslati iseljeništvu, redovna komunikacija s medijima još je jedan alat koji će široko dostupnim učiniti aktivnosti Ministarstva. Promociju saradnje sa iseljeništvom Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice će raditi u saradnji sa lokalnim, regionalnim i državnim medijima, kako bi bilo omogućeno medijsko pokrivanje i izvještavanje o aktivnostima u vezi sa iseljeništvom.

Organizacija događaja jedan je od najsnažnijih komunikacijskih alata iz više razloga: događaji daju priliku da se ljudi direktno susretnu, ali i da mediji pokrivanjem događaja dodatno doprinesu promociji aktivnosti. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice treba iskoristiti svaku priliku da putem portala www.dijaspora.mhhr.gov.ba promovira najbitnije događaje za iseljeništvo, poput godišnjih konferencija o iseljeništvu, prvenstva iseljeništva u malom nogometu, foruma mladih, investicijskih konferencija, aktivnosti koje se realiziraju u okviru projekta „Dijaspora za razvoj“ itd.

Da bi bili postignuti generalni i specifični ciljevi Plana komunikacije sa iseljeništvom potrebno je poduzeti i medijsku kampanju koja bi trebala trajati tokom cijele godine, u različitim intervalima. Medijsku kampanju trebalo bi usmjeriti na:

1. Medije (televizija i radio) sa velikom pokrivenošću cijele Bosne i Hercegovine i regije poput Al Jazeera Balkans, N1, Glas Amerike, TV Liberty/Radio Slobodna Evropa, javni emiteri: Radio-televizija Bosne i Hercegovine, Federalna televizija i Radio televizija Republike Srpske;
2. Medije (televizija i radio) sa programima koji se emitiraju putem satelita ili kabla i koje gleda iseljeništvo: televizije Hayat, Pink, BN televizija, OBN televizija;
3. Medije u gradovima i opštinama/općinama u Bosni i Hercegovini sa jakom dijasporom.

Kako bi medijska kampanja za rezultat imala bolju komunikaciju Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice sa iseljeništvom i veću vidljivost aktivnosti ovog ministarstva, Planom komunikacije definiran je medijski plan, koji podrazumijeva vremenske rokove i aktivnosti koje treba provesti u medijskoj kampanji. Medijskim planom predviđeno je da prvi dio kampanje na tradicionalnim medijima traje od mjesec do tri mjeseca, a nakon toga će biti intenziviran na društvenim mrežama i online medijima u periodu od tri do šest mjeseci. Od šestog do osamnaestog mjeseca kampanja će, u najvećoj mjeri, koristiti portal Ministarstva www.dijaspora.mhhr.gov.ba kako bi se održale ključne poruke u percepciji ciljnih skupina u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini. Portal će biti povezan sa relevantnim portalima u iseljeništvu. Medijska kampanja obuhvatit će online i tradicionalne medije i odvijat će se u skladu sa informativnim potrebama svih ciljnih skupina definiranih u Planu komunikacije.

Sve aktivnosti koje su prethodile izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom i sam Plan obuhvatili su najširi spektar komunikacijskih alata, formi i načina komunikacije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice sa iseljeništvom, te sve ciljne skupine u iseljeništvu i Bosni i Hercegovini, s ciljem poboljšanja međusobne saradnje, ali i veće vidljivosti aktivnosti koje u ovoj oblasti provodi ovo ministarstvo.

Način prikupljanja povratnih informacija i prijedlog evidencije rezultata

Povratne informacije najlakše je prikupiti direktno putem interaktivnih sadržaja na portalu www.dijaspora.mhhr.gov.ba zatim putem statistika portala i post buy analiza medijskih kampanja. Ovakav kompleksan komunikacijski poduhvat, ipak, zahtijeva istraživanje javnog mnjenja o učincima komunikacije i plasmanu poruka, što je najbolje obaviti putem online istraživanja. Dobijeni podaci i analize odredit će dalje forme i kanale dalje komunikacije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice sa iseljeništvom.

5. PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

Imajući u vidu naprijed navedeno, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da, nakon razmatranja ovog Izvještaja, donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se Izvještaj o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom.
2. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da pokrene aktivnosti na realizaciji ciljeva Plana komunikacije sa iseljeništvom.

3. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da Izvještaj o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom i Plan komunikacije sa iseljeništvom dostavi Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine radi upoznavanja i dostavljanja diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u svijetu.

4. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da Izvještaj o realizaciji aktivnosti na izradi Plana komunikacije sa iseljeništvom i Plan komunikacije sa iseljeništvom objavi na web portalu za iseljništvo www.dijaspora.mhrr.gov.ba .